

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio prima. Vtrum omnis Episcopus possit conferre ordines.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

lebrantur ab hæreticis extra formam ecclesie nec vera, nec rara sunt. Et in idem intendit tertia opinio que dicit quod sacramenta ab hæreticis celebrata in forma Ecclesie vera sunt & rata in se, sed quantum ad effectum falsa sunt & inania in illis qui male tradunt, & in illis qui male recipiunt. Quarta opinio est dicentium quod hæretici qui fuerunt in ecclesia ordinati retinent ius ordinandi & consecrandi postquam ab ecclesia recesserunt, sed illi qui fuerunt ordinati iam exilientes in hæresi isto iure carent. Postea agit de simoniaciis & dicit quod non est dubium quin sint hæretici, & tamen ante sententiam degradationis ordinant & consecrant. Simoniaci autem licet proprie dicantur illi qui volunt emere spiritualia, sicut Simon, & Giezi illi qui volunt ea vendere sicut Giezi, tamen communi nomine tam isti quam illi vocantur simoniaci. Est autem differentia inter eos qui ordinantur a simoniaciis, quia qui scienter ab eis recipiunt ordines, eorum ordinatio totaliter irritatur quantum ad executionem ordinis, qui autem nesciunt ordinatores esse simoniacos, eorum ordinatio misericorditer toleratur. Sunt autem simoniaci non solum qui emunt consecrationes, sed & illi qui emunt res que ex consecrationibus proveniunt, nam qui vendit aliquid sine quo alterum non habetur neutrum inveniendum delinquit, & idem est de emptione. Postea distinguit de simonia in ordinibus quia quidam ordinantur simoniace a simoniaciis quando, scilicet ordinatus & ordinator consentiunt in simonia & hi debent cadere a proprio gradu secundum canones. Alii ordinantur simoniace a non simoniaciis, quando, scilicet ordinatus consentit in simonia non autem ordinator, sed ignorat, & isti a suo officio debent similiter remoueri. Alii ordinantur non simoniace ex parte sua, sed tamen a simoniaciis, quando, scilicet ordinatus ignorat simoniam, & ordinator scienter committit eam, & tales in suo officio misericorditer tolerantur: tunc addit quod secundum antiquos canones nullus debet promoueri ad subdiaconatum ante 14. annos, nec ad diaconatum ante 25. nec ad sacerdotium ante 30. & extunc potest eligi in episcopum, &c.

QVÆSTIO PRIMA.

Utrum omnis Episcopus possit conferre ordines.

Circa distinctionem istam primo queritur de illis qui possunt ordines conferre. Secundo de impedimentis que possunt circa ordines contingere. Quantum ad primum queritur utrum omnis episcopus possit conferre ordines. Et arguitur sic quod non, quia agens instrumentale non agit nisi sit coniunctum principali agenti, sed minister sacramentorum est agens instrumentale respectu Christi, qui est institutor eorum, ergo nullus minister potest conferre sacramenta nisi sit coniunctus Christo: sed hæreticus non coniungitur Christo neque per fidem propriam cum sit fidelis, nec per fidem ecclesie cum sit ab ecclesia præcisus, ergo episcopus si sit hæreticus & præcisus ab ecclesia non potest ordines conferre.

Item plus est promouere aliquem ad ordines quam absolueri a peccatis, vel a sententiis iuris, sed episcopus si sit hæreticus vel ab ecclesia præcisus non potest aliquem absolueri a peccatis vel a sententiis, ergo nec ordinare.

IN CONTRARIUM arguitur: quia sacerdos quantumcumque sit hæreticus & ab ecclesia præcisus potest conferre sacramentum eucharistie, ut patuit supra di. 11. ergo episcopus quantumcumque sit hæreticus & ab ecclesia præcisus potest ordines conferre. Probatio consequentis: quia sicut consecratio sacerdotalis ordinatur ad consecrationem sacramenti eucharistie, sic episcopalis ad ordinationem ministrorum ecclesie.

RESPONSIO. Circa questionem istam videntur esse duo. Primum est quod omnis episcopus potest conferre omnes ordines. Secundum est quod solum episcopus potest eos conferre saltem maiores. Primum patet: episcopus enim ex ordine episcopali habet ex officio administrationem omnium sacramentorum, in habentibus enim ordinem potestas superior potest quicquid inferior & adhuc amplius, cum igitur consecratio episcopalis sit suprema consecratio que fit in ecclesia, potestas data per eam est superior respectu omnium aliorum. Et ideo episcopus potest quicquid possunt omnes inferiores in ministrando sacra-

menta, & adhuc amplius: plenitudo ergo administrationis sacramentorum residet apud episcopum. Ex quo sic arguitur: si non omnis episcopus potest omnes ordines conferre, hoc esset vel propter demeritum vite, quia esset malus, vel propter defectum in fide, quia esset hæreticus, vel propter sententiam ecclesie, quia esset excommunicatus vel suspensus seu aliis præcisus, vel propter positionem ab ordine, quia degradatus: sed nullum istorum impedit quin episcopus possit veros ordines conferre, ergo &c. Minor probatur. Primo quantum ad duos eius articulos, scilicet quod demeritum vite & defectus in fide non impediunt quin possit veros ordines conferre, quia illud quod habet efficaciam ex opere operato non frustratur ex demerito operantis, dummodo concurrat ea que sunt de necessitate operis, sed sacramentum ordinis efficaciam habet ex opere operato, ergo malitia vite & defectus in fide personali que pertinet ad demeritum operantis non impediunt quin episcopus ex sua consecratione sit minister omnium ordinum, ut declaratum est, & possit veros ordines conferre, dummodo seruet debita formam & materiam que sunt de necessitate sacramenti. Item ad efficiendum aliquem actum nunquam est necessarius habitus qui solum ponit modum, sed sufficit potentia per quam quislibet potest in actu, ut sonat nomen potentie, sed gratia & fides per quam est bona vita sunt quidam habitus, ergo non requiruntur ad hoc ut episcopus possit conferre ordines, sed solum ad hoc, ut licite & rite conferat. Secundo patet eadem minor quantum ad alios duos articulos, scilicet quod episcopus excommunicatus vel degradatus possit omnes ordines conferre, quia si non possit hoc esset, vel quia esset priuatus potestate vel executione non solum iuris sed facti, non potest dici quod sit priuatus potestate, quia que dantur per consecrationem semper manent manente re consecrata, sed potestas conferendi ordines datur episcopo in sua consecratione, ergo semper manet nec amitti potest. Item nec priuatur executione facti, quia executio facti correspondet potestati, quia potestas est per quam possumus, executio autem iuris ultra potestatem requirit licitum usum. Cum ergo per excommunicationem & degradationem non priuatur episcopus potestate conferendi ordines, per consequens non priuatur executione facti quin veros ordines conferat: priuatus est tamen executione iuris, quia illicitè confert & ad damnationem sui & illius qui scienter recipit, & hoc est expresse determinatum in litera ab Aug. ut habetur. i. quest. 7. cap. quod quidem.

Secundum patet, scilicet quod solum episcopus potest ordines conferre saltem maiores, quia non minus est in exercitu duces proponere quam milites adscribere, sed ad solum episcopum pertinet in exercitu ecclesie militantis adscribere milites per sacramentum confirmationis, ut patuit supra dist. 7. ergo multo fortius pertinet in ecclesia proponere duces, quod fit per sacramentum ordinis & precipue quoad maiores ordines.

Ad primum arg. dicendum est quod episcopus quantumcumque malus, hæreticus, præcisus, & degradatus coniungitur in administratione sacramentorum Christo, ut principali agenti ratione potestatis ministerialis quam accepit in consecratione, & ratione fidei ecclesie si intendat facere quod facit ecclesia quantum illud valere non credit.

Ad secundum dicendum quod non est simile de ordinatione & de absolutione a peccatis & a sententiis: quia posse alium ordinare conuenit episcopo ratione consecrationis episcopalis que non amittitur, nec amitti potest per quamcumque culpam vel sententiam, propter quod episcopus hæreticus & ab ecclesia præcisus potest alium ordinare, sed absolueri a peccatis & a sententiis conuenit episcopo ratione curæ vel iurisdictionis que potest auferri per superiorem: quia vniuersalis cura ecclesie & iurisdictionis super omnes Christianos commissa fuit solum Petro pro se & successoribus suis, & ab eis deriuatur in alios, & eis auferitur prout Papa successor Petri ordinat & iudicat expediens ecclesie, secundum cuius ordinationem hæreticus & quicumque præcisus ab ecclesia priuatur cura & iurisdictione, & ideo non potest absolueri a peccatis nec a sententiis.